

8/2/74

EL LENGUATGE

Fer-ho per gust

És ben sabut que el substantiu «afició» és un castellanisme amb el qual no ha volgut transgredir el nostre lèxic normatiu, que ha acceptat, però, el seu derivat *aficionat*. La definició que d'aquest mot dona el Diccionari Fabra sembla encara una mica restrictiva: «El qui cultiva algun art, esp. el d'actor o actriu, sense tenir-lo per ofici». Però el Diccionari de l'Enciclopèdia, definint *aficionat* com a equivalent de *afecionat*, li confereix una significació més àmplia, que permet de dir, per exemple, *els aficionats a l'òpera* per a designar els assidus espectadors a les funcions d'aquest gènere artístic. En canvi, segons la normativa, no es pot dir «d'afició a l'òpera» sinó *l'afeció a l'òpera*.

Tots els nostres vocabularis de barbarismes, d'acord amb el que acabem d'exposar, recullen la forma «afició», per a substituir la qual proposen, en primer lloc, és clar, *afeció*, mot al qual solen afegir *afecte* i *inclinació*. Caldria afegir-hi, sens dubte, mots com *dèria*, *fallera* o *passió* —la *dèria* pel futbol, la *fallera* del joc, la *passió* per la música. (La Gran Enciclopèdia recull també, com a mot estranger, l'anglicisme «hobby», avui usat internacionalment). Però el gran absent dels nostres vocabularis de barbarismes, com a substitució de «afició», és sens dubte *gust*, perquè encara que permetent una fraseologia certament limitada, és un dels mots que fa servir espontàniament el llenguatge popular, quan no se sotmet a la pressió d'influències estranyes, per a la designació de la mateixa idea que atribuïm a «afició». L'equivalència entre *gust*, regint aleshores la preposició *per*, i *afeció* és explícitament reconeguda pel Diccionari Fabra, amb la definició de *gust* «preferència donada a certes coses, afeció», il·lustrada amb els exemples *Sentir gust per una cosa*, *Això no és del seu gust*, *Té un gust boig per les flors*, el darrer dels quals és el que correspon perfectament al cas que ara ens importa. I *fer les coses per gust* (en lloc de *per afeció*) és sens dubte la frase verbal més genuïna i autènticament popular per a expressar l'acció de dedicar-se al conreu d'una determinada activitat (tocar la trompeta, fer excursions, jugar a escacs...) sense cap interès material o econòmic.

Cal no oblidar, encara, el verb *agradar*, que avui usem principalment per a expressar l'acció de satisfer el gust. Frases com *M'agrada el futbol*, *Li agrada molt l'òpera*, etc., fan innecessari un nom com *afeció*.

Albert Jané